

Nedavno objavljen izveštaj o kvalitetu vazduha za 2019. Agencije za zaštitu životne sredine (SEPA) pokazuje da je Bor prošle godine bio među najzagađenijim mestima u Srbiji - jedini zbog SO₂. Bor se izdvaja i po intenzitetu zagađenja, jer je vazduh u centru grada bio opasan po zdravlje ljudi 13 puta.

Za zagađenje u Boru, u novembru 2019. i januaru ove godine, odgovorni su kompanija Ziđin Bor Koper i jedan od njenih rukovodilaca, presudio je Privredni sud u Zaječaru, uz ukupne novčane kazne od 450.000 dinara, ali presuda nije konačna, objavio je danas Centar za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS). CINS navodi da presuda nije konačna, jer su obe strane uložile žalbe, pa će poslednju reč dati Privredni apelacioni sud u Beogradu, kojem je predmet dostavljen 21. septembra.

Kompanija Ziđin Bor Koper, nekadašnji RTB Bor, i rukovodilac pogona Topionica i rafinacija bakra (TIR) Boban Todorović, po presudi suda prekršili su Zakon o zaštiti vazduha jer su doveli do prekomernog zagađenja u Boru 21. i 22. novembra 2019, kao i 14. i 15. januara ove godine, navodi CINS.

Kako je nevedeno u presudi, oni su odgovorni što nisu obustavili proizvodnju u postrojenjima nove topionice i fabrike sumporne kiseline i tako prekomerno isпустили sumpor-dioksid (SO₂) u vazduh tokom četiri sporna dana. Tih dana u pojedinim satima u centru Bora koncentracija SO₂ bila je i do 8,3 puta veća od dozvoljene, zaključila je inspekcija Ministarstva zaštite životne sredine koja je inicirala sudski postupak, podsetio je CINS.

Kompanija Ziđin zbog toga treba da plati 400.000 dinara, a rukovodilac TIR-a 50.000 dinara. Ova odluka, međutim, nije pravosnažna jer su se na nju žalili i osuđeni, ali i Osnovno javno tužilaštvo u Zaječaru, koje ovaj postupak vodi po prijavi Ministarstva.

Dok tužilaštvo traži veću kaznu, advokat kompanije Ziđin i Bobana Todorovića predlaže da se one ublaže na sudsku opomenu ili potpuno ukidanje.

Prema Zakonu o zaštiti vazduha, kazna za Ziđin je mogla da bude i daleko veća - do tri miliona dinara, uz kaznu srazmernu učinjenoj šteti, ali je sud u obzir uzeo olakšavajuće okolnosti: kompanija ima više zaposlenih radnika, do sada nije osuđivana, pri čemu je društveno odgovorna i nastoji da preduzme mere za smanjenje zagađenja.

Sud je, kako je su naveli iz CINS-a, primetio i da je u pitanju stara tehnologija i satno zagađenje (ne celodnevno), zbog čega je takođe smanjio kaznu. Ukazano je i da je kroz sudski proces odbrana pokušala da ospori da je Ziđin jedini zagađivač u Boru, upirući prstom najviše na gradsku toplanu. Sudu su priloženi i dokazi da tokom spornih dana gradska toplana nije prekomerno ispuštala zagađujuće materije u vazduh, a inspektorka koja je kontrolisala aerozagađenje u Boru Emila Tošić, kao svedok na sudu je navela da služba za zaštitu životne sredine u borskoj kompaniji prati zagađenje iz minuta u minut i da je u

kritičnim danima izmerila prekoračenje zagađenja SO₂.

Iz Ziđina su naveli da su nakon toga zaustavljali proizvodnju kako bi popravili agregat i tako smanjili zagađenje, ali i da su ministarstvu dostavili plan za rešenje problema aerozagađenja iz pogona u ogranaku TIR.

CINS podseća da je nakon nekoliko godina pauze, dolaskom kineskog Ziđina koji je preuzeo RTB krajem 2018, zagađenje u Boru ponovo postala tema u javnosti, pa je više manjih protesta Borana prošle godine kulminiralo 15. novembra većim skupom ispred upravne zgrade Ziđina, uz podršku ljudi iz više gradova Srbije. Borani su tad tvrdili da je zagađenje veće od dolaska kineskog investitora i tražili mu da smanji proizvodnju, a nekoliko dana nakon skupa zagađenje je zabeležila i inspekcija.

Izvor: danas.rs